

Електронні державні реєстри – шлях до ефективної організації системи захисту рослин.

Сольський О.С., к.т.н., Родащук Г.Ю., к.е.н.

Уманський національний університет садівництва

В цілому сільськогосподарським культурам та продукції рослинництва шкодять понад 400 видів шкідників, 200 збудників хвороб, 300 видів бур'янів. Для захисту рослин від шкідників, збудників хвороб культур, бур'янів, зареєстровано більше 1000 препаратів, що дозволені до використання в Україні в 2015 році; близько 200 виробників пропонують свою продукцію для захисту рослин; наявна велика кількість дистриб'юторів, що пропонують засоби захисту. Майже кожен шкідник, збудник хвороб культур, бур'ян, має декілька назв, які часто використовує населення, але вони не використовуються в офіційних документах. Шкідливі організми постійно мутують, привикають до препаратів, тому потрібно застосовувати для їх знищення сучасні засоби. Застосовувати можна лише дозволені та зареєстровані в державному реєстрі засоби, який, відповідно до закону, має бути в електронному вигляді та доступним на сайті Міністерства.

На сьогодні цей реєстр ведеться в ручному режимі, тому має дуже багато недоліків:

1) 1 червня 2015 року був доступний реєстр лише станом на 18 листопада 2014 року, тобто препарати, які зареєстровані після 18 листопада 2014 року не можуть бути використані (або їх використання для законослухняних є протизаконним).

2) Державний реєстр представлений у форматі Microsoft Word та містить 1690 сторінок.

3) Низька функціональність:

– переглянувши реєстр, не зрозуміло чи діє посвідчення, чи ні (Наприклад, посвідчення А03389 від 21.12.2012 знаходиться на 1109 сторінці, а посвідчення,

що його відмінило А03607 від 06.03.13 – на 1248 сторінці).

- На першому місці знаходиться інформація про препарати, які зареєстровані в 2008 році і в більшості із них закінчився термін реєстрації або посвідчення вже скасовані, то ж вони є неактуальними для споживача.

- Неможливо побачити попередні реєстрації препарату, з якого року він вже використовується.

- Дуже обмежена інформація про заявника (виробника) препарату.

- Немає попередження реєстранта (заявника) про закінчення терміну реєстрації його препаратів.

- По реєстру тяжко визначити всі препарати заявника (виробника), особливо, якщо він змінив назву.

- Багато часу необхідно щоб знайти і вибрати записи з реєстру про препарати, які діють на вказану дату.

- Багато часу необхідно щоб знайти і вибрати записи про посвідчення, що були зареєстровані за певний період.

- Довго поновлювати реєстр, робити записи до реєстру. Форма запису багатьох препаратів, які вносяться, не відповідає керівним документам.

- При додаванні записів до реєстру не здійснюється контроль щодо дотримання вимог керівних документів, тому більш ніж в половині записів є помилки (наприклад, при реєстрації препарату ПЛАНТОН (посвідчення А03797 від 09.12.2013) запис препаративної форми не відповідає вимогам наказу Міністра екології та природних ресурсів України №187 від 02.06.2011 року).

4) Відсутні рекомендації щодо застосування препаратів та відгуки про їх ефективність.

5) ПОМИЛКОВО відміняються препарати (Наприклад:

- Посвідчення від 21.12.12 А03387 (препарат Фреш, заявник ТОВ «Агросфера», виробник «БВА – Брітіш Еко Систем Холдінг Інк.») скасовує посвідчення А02977 від 19.01.2012 (препарат Бордо Ізагро 20, заявник і виробник Фірма Ізагро, Італія));

- Посвідчення А03616 (ГЛАЦИНТ) та Посвідчення А03615 (Цитрин) від

07.03.2013 року відміняють одночасно посвідчення А02505 від 31.01.2011 (Цитрин)).

6) В державному реєстрі багато граматичних помилок.

– Багато помилок виявляється при транслітерації назв з інших мов на українську. Так, наприклад, компанія «Chine Chemical Industrial and Research Co., Ltd.» (Китай) в державному реєстрі записана під 12 різними назвами.

– Повторюються номери реєстрації (наприклад: №5776).

7) Реєстр розміщений у файлі великого розміру, і якщо врахувати низьку швидкість доступу до інтернету у головного споживача даної інформації (сільського населення) – він не може його закачати.

Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні, також має багато недоліків. Основними із них є:

1) Він має понад 360 сторінок;

2) Для запису даних використовуються скорочення, але, по-перше, не всі розшифровані, по-друге, постійно потрібно звертатися до сторінки зі скороченнями термінів, яка міститься на другій сторінці.

3) Для запису власника сорту, заявника, підтримувача та володільця патенту використовуються коди, які на відміну від скорочень, запам'ятати набагато важче.

Застосування електронних реєстрів дозволяє позбутися всіх цих недоліків. Вони є багатофункціональними, дозволяють легко, в доступній формі надати потрібну інформацію. Додана чи оновлена інформація відразу є доступною для користувачів. Дані реєстри нами розроблені та представлені на сайті <http://agrarii-razom.com.ua>. Окрім основної інформації, яка міститься в державному реєстрі, дані реєстри надають також довідкову інформацію, є можливість порівняння, підбору препаратів та сортів, розрахунку економічних показників заходів захисту рослин.